

— Ὡς χωρὶς ἄλλο, αὐτὰ τὰ παραδέχομαι, ἀλλὰ τὴν τῶρα εἶναι ἡ περίστασις ἀρμόδια καὶ πρέπει νὰ σὰς εἰπῶ, ὅτι ἀνὴρ διακεκραμένος ὡς ὑμεῖς ἔπρεπε ν' ἀφήσῃ κατὰ μέρος τὴν κενοδοξίαν, ἥτις εἶναι ὁ χαρακτήρ μόνον τῆς μωρίας. Πρὸ δεκαπέντε ἡδὴ ἡμερῶν, ἀφ' οὗ ἤλθομεν ἡμεῖς εἰς τὸν πύργον δὲν ἐπαύσατε διόλου περιτυλισσόμενος

εἰς τὰς πτυχὰς τοῦ μισανθρώπου τριβῶνός σας, τοῦτο δὲν εἶναι πάντοτε καλόν.

— Ἄλλ' ἂν ἐνίοτε μὰς προφυλάττῃ ἀπὸ τὸν κίνδυνον δύο ὡραίων ὀφθαλμῶν ; . . .

— Ἀπὸ τίνα κίνδυνον, κύριε ; . . . τῆ ἀληθείᾳ, σήμερον μὲ φέρετε εἰς ἐκπληξιν.

(ἀκολουθεῖ).

ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΑ. (I)

Γενικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς Ἀβυσσίας.

(Ἐκ τῶν σημειώσεων Γάλλου περιηγητοῦ)

Συνεχῶς ἐν ταῖς ἀγίαις γραφαῖς γίνεται λόγος περὶ τῆς Αἰθιοπίας ἢ Ἀβυσσίας, καὶ ὁ Ἡσαίας παριστᾷ ἡμῖν τοὺς κατοίκους τῆς χώρας ταύτης ὡς φιλεργοὺς καὶ πεπολιτισμένους, ὁ δὲ Ἰερειμίας ὡς

ἰσχυροὺς ἐν πολέμοις. Μεταξὺ δὲ τῶν ἐθνικῶν ἱστοριογράφων, ὁ μὲν Ἡρόδοτος ἐγκωμιάζει τὸ ἀνάστημα αὐτῶν, τὸ κάλλος καὶ τὸ μακρόβιον, ὁ δὲ Διόδωρος, ὁ Στράβων, ὁ Ἀγαθαρχίδης καὶ ὁ Πλίνιος ἐνδιατρίβουσι περὶ τὴν γεωγραφίαν τοῦ τόπου καὶ περιγράφουσι τὰ ἔθνη καὶ ἔθιμα τῶν κατοίκων. Ἄλλ' οὐδ' αὐτοὶ οἱ ποιηταὶ ἀπελίποντο τοῦ νὰ θμνήσωσιν αὐτούς. Διότι ὁ μὲν Ὀμηρος λαλοῦντος παρὲς τὰ λαμπρὰ αὐτῆς ἀνετίσσυσα πλάσματα, πολλοῖς δὲ ἴσως ὑπάρχει γνωστὴ ἡκατὰ

Ἐν τῇ εἰκονογραφίᾳ ταύτῃ παρίσταται ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀβυσσίας ἐξηπλωμένος ἐπὶ κλίνης καὶ στηρίζων τὴν μὲν κεφαλὴν ἐπὶ βελουδίνου προσκεφαλαίου, τοὺς δὲ ποδας ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς Α. Ε. τοῦ πρωθυπουργοῦ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καὶ πρὸσυστάζοντος αὐτῷ χονδροειδῆ γαρρυλέν.

Περικυκλιῦται δὲ ὑπὸ τῶν πρωτίστων τῆς αὐλῆς του μεγιστάνων. Περὶ τὴν κλίνην παρατηροῦνται ἀγγεῖα τινὰ καὶ φιάλη μακροβλαιοῦ καὶ προγᾶστωρ ἐν ἧ ὁ ἡγεμὼν πίνει συνήθως τὸ ὑδρομέλι του. Τὰ δύο ἱκετεύοντα ἄτομα αἰτοῦσι παρ' αὐτοῦ δικαιοσύνην, καὶ πρὶν ἐκθέσωσι τὰ παράπονά των χαίρετωσὶ τὸν βασιλέα προσκλίνοντα μέχρις ἐδάφους).

τὰ ὄρη τῆς σε.λήνης περιήγηται τοῦ Ἀστόλφου, πλασθεῖσα μὲν ὑπὸ τῆς γονίμου φαντασίας τοῦ Ἀριόστου, ἀποδεικνύουσα δὲ αὐτὴ καὶ μόνη τὴν περιτῆς καταστάσεως τῶν ἀγρίων τούτων καὶ μεμακρυσμένων χωρῶν γενικὴν ἀγνοίαν.

Κατὰ τοὺς ἀρχαιότατους χρόνους, αἱ κτήσεις τῶν ἡγεμόνων τῆς Ἀβυσσινίας ἀπήρτιζον εὐρείαν αὐτοκρατορικὴν διαμεμελισμένην σήμερον, διότι ἡ τοσοῦτον ἀκμαία ἄλλοτε Ἀβυσσινία περιέπετεν ἀπὸ πολλοῦ εἰς τὴν οἰκτροτέραν καὶ τὴν μάλιστα σκληροτραχὴλον ἀναρχίαν, ὥστε οἱ μὲν ἀγροὶ αὐτῆς οἱ τόσῳ γόνιμοι, ἀκκαλιέργητοι διακείμενοι, ἀπεχερσώθησαν, ἐνεκρώθη δὲ τὸ ἐμπόριον καὶ ὠπισθοδρόμησεν, ἀντὶ νὰ προοδεύσῃ, ἡ βιομηχανία, οἱ δὲ Ἀβυσσινοὶ καὶ τοὶ παρὰ τῆς φύσεως λαβόντες γῆν εὐφορον, ἀλλ' ὅμως ὑπὸ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου παρεμποδιζόμενοι εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς χώρας, συνεχῶς περιπίπτουσι εἰς λιμὸν ἐλεεινότατον.

Ὁμολογοῦσι δὲ οἱ Ἀβυσσινοὶ τὸν χριστιανισμόν, ἀλλὰ νόθον καὶ πεπλανημένον. Καὶ πολλοὶ μὲν συγγραφεῖς ἀποδίδουσι τὸν κατηχησμόν αὐτῶν εἰς τὸν ἀπόστολον Φίλιππον, ἕτεροι δὲ εἰς τὸν Ἅγιον Ματθαῖον ἢ τὸν Βαρθολομαῖον, ἕτεροι δὲ τινες εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἀγίου Φιλίππου βαπτισθέντα εὐνοῦχον τῆς βασιλείσσης Κανδικίας. Ἄλλ' ὁ Βαρόνιος καὶ ὁ Σκαλίγερος φρονοῦσιν ὅτι οἱ λαοὶ οὗτοι ἐμνήθησαν τὴν θρησκείαν τοῦ Ἰησοῦ κατὰ τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Ἰουστιανοῦ, ἐκ δὲ τῆς παραδόσεως καὶ τῶν αἰθιοπικῶν χρονικῶν βεβαιούμεθα ὅτι ὁ χριστιανισμὸς εἰσήχθη ἐν Ἀβυσσινίᾳ ὑπὸ τοῦ Φρουμεντίου, ἐπισκοποῦντος τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, καὶ τὴν ἀλήθειαν ταύτην τῶν ἐγχωρικῶν χρονικῶν ἐπικυροῦσιν ὅ,τε Σωκράτης καὶ ὁ Θεόδωρος ἐν τοῖς δύο διαφόροις αὐτῶν περιἐκκλησιαστικῆς ιστορίας συγγράμμασι.

Ἄλλ' ἢ εἰς τὴν θείαν τοῦ Χριστοῦ θρησκείαν προσέλευσις τῶν Ἀβυσσινίων συνδέεται μετὰ περιστάσεων τοσοῦτον περιέργων καὶ ἐκτάκτων, ὥστε δὲν εἶναι ἴσως ἀναφελὲς νὰ ποιήσωμεν μνείαν αὐτῶν. Κατὰ τὸν τέταρτον ὄθεν μ. Χ. αἰῶνα, φιλόσοφός τις, Μητροδώρος ὀνομαζόμενος, ἐπεχείρησε διαφόρους ἐν Περσίᾳ καὶ ταῖς Ἀνατολικαῖς Ἰνδίας περιηγήσεις ὅπως γνωρίσῃ τοὺς ὀλίγον ἔτι γνωστοὺς τούτους τόπους, ἐπανελθὼν δὲ εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐδωρήσατο εἰς Κωνσταντῖνον τὸν Μέγαν λίθους τιμαλφεῖς καὶ ἕτερα ἀντικείμενα περιέργα, ἅτινα περιηγούμενος ἀπέκτησε. Ἐνθάρρυνθεις ἄρα ἐκ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ Μητροδώρου, Μέροφ ὁ ἐκ Τύρου σοφιστής, ἀπεράσισε νὰ τὸν μιμηθῇ, καὶ ἀνεχώρησε συμπαραλαβὼν τοὺς δύο αὐτοῦ ἀνεψιοὺς Φρουμέντιον καὶ Ἐδέσιον, ὧν τὴν ἀγωγὴν αὐτὸς ἐπεμελήθη. Ἀλλὰ μόλις ἔφθασαν εἰς λιμένα τινὰ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ οἱ ἀπὸ τῆς παραλίας Βεδουῖνοι ἐπιπίπτουσι πανταχόθεν κατὰ τοῦ πλοίου καὶ ἀνηλεῶς κατασφάζουσι πάντα τοὺς περιελθόντας εἰς χεῖρας αὐτῶν, μόνον δὲ τοῦ Φρουμεντίου καὶ Ἐδεσίου φεῖδονται, ἐλεήσαντες αὐτῶν σὺ κάλλος καὶ τὴν νεότητά.

Οὕτω λοιπὸν οἱ δύο νεκρῆσαι αἰχμαλωτισθέντες φέρονται πρὸς τὸν εἰς Ἀζούμ ἐδρεύοντα τότε βασιλέα τῆς Ἀβυσσινίας, ὅστις, παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν, οὐ μόνον ἐφείσθη αὐτῶν ἀλλὰ καὶ τοὺς ἡγάπησε τόσον ὥστε, τὸν μὲν Ἐδέσιον ὠνόμασεν ἀρχιονοχόον αὐτοῦ, θησαυροφύλακα δὲ τὸν Φρουμέντιον, ἐξηκολούθησε δὲ τιμῶν αὐτοὺς πάντοτε καὶ προστατεύων, ἀποθνήσκων δὲ ἀπέδωκεν αὐτοὺς τὴν ἐλευθερίαν των. Ἐπειδὴ δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀβρέχας ἦν ἀνήλιξ, ἡ ἀντιβασίλισσα ἐνεπιστεῦθη εἰς τοὺς δύο λευκοὺς τὴν ἀγωγὴν τοῦ νέου ἡγεμόνοπαιδός, καὶ ὁ Φρουμέντιος, ὅστις ἀπήλασε μεγάλην καὶ γενικῆς ὑπολήψεως, ἠθέλησεν, ὠρεληθεὶς ἐκ τῆς ἐπιρροῆς αὐτοῦ, νὰ κατηχήσῃ τὴν Ἀβυσσινίαν εἰς τὸν χριστιανισμόν. Ἐμύσσε λοιπὸν τὸν μαθητὴν του εἰς τὰ θεῖα δόγματα καὶ ἔσχε λαμπρὰς ἐλπίδας ὅτι ἤθελε γίνεαι ἀπόστολος τῶν ἡμιαγρίων ἐκεῖνων χωρῶν. Ἀλλὰ πρόσκομμά τι παρενέβαινεν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου του. Μὴ ὦν ἱερεὺς, οὐδὲ κάτοχος ἦν τῶν ἀναγκαίων γνώσεων ὥστε νὰ ὑψωθῇ εἰς τὴν θέσιν ἢ φιλοδοξῶν ἐπέδωκε.

Ἐνόμισεν ὅμως ἀξιόμιστον τὸν ἀφήσῃ, διὰ φυγοπονίαν, ἀτελῆ τὴν ἐπιχείρησιν αὐτοῦ. Ἀφείς ὄθεν τὴν Ἀβυσσινίαν ἐπορεύθη πρὸς τὸν Ἅγιον Ἀθανάσιον, ἐπαξίως κατέχοντα τότε τὸν ἐπισκοπικὸν τῆς Ἀλεξανδρείας θρόνον, διεκοίνωσεν αὐτῷ τὸν λόγον τῆς ἐλευσεώς του καὶ οὗτος ἔχρισεν αὐτὸν ἐπίσκοπον τοῦ Ἀζούμ ἀπὸ συνεκάλεσε σύνοδον ἧτις ἀπεφάνετο ὅτι οὐδεὶς ἄλλος ἦν ἱκανὸς νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ ἔργον ὅπερ αὐτὸς τοσοῦτον ἐπιτυχῶς ἤρχισε. Καὶ οὕτως ὁ ἐπίσκοπος τοῦ Ἀζούμ, Ἀβδὸς Σαλάμα, ἦτοι πατὴρ τῆς σωτηρίας, ἐπικληθεὶς, ἐπανῆλθεν εἰς Ἀβυσσινίαν καὶ ἐβάπτισε τὸν Ἀβρέχαν μετὰ τῶν πρωτίστων αὐτοῦ αὐλικῶν καὶ μεγιστάνων. Τὸ παράδειγμα τῶν ἀρχηγῶν του δὲν ἐβράδυνε καὶ ὁ λαὸς νὰ ἀκολουθήσῃ, ἀλλὰ εἴτε εἰδωλολάτραι, εἴτε σαβεῖσται ἢ πυρολάτραι, εἴτε πολυθεῖσται, εἴτε Ἰουδαῖοι, πάντες, ἐν γένει ὅσοι δι' ἀντιπάθειαν ἢ ἀδιαφορίαν ἀπέπιπον ν' ἀσπασθῶσι τὴν νέαν λατρείαν, ἐλευθεροὶ ἀφείθησαν νὰ διατηρήσωσι τὸ ἀρχαῖον αὐτῶν θρησκευμᾶ ὥστε ἡ κοινωρικὴ αὐτῆ ἀναγέννησις διεξήχθη ἄνευ σπαρχμῶν, ἄνευ χύσεως οὐδὲ μιᾶς κᾶν σταγόνης αἵματος. Ἀναλογιζόμενος δὲ τις τὰς πολυχρονίους καὶ πεισματώδεις ἐρίδας τὰς ἐν Εὐρώπῃ ἐπισυμβάσας ἐνεκα τῶν θρησκευτικῶν σχισμάτων καὶ διχονοιῶν, ἀπίστευτον θέλει βεβαίως νομίσει τὴν εὐτυχὴ ταύτην ἐν Ἀβυσσινίᾳ ἐκβασιν τῆς διδασκαλίας τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ ὅμως εἶναι ἀληθεστάτη καὶ ἀμφιβολία δὲν ἐπιτρέπεται περὶ τοῦ ἀξιοπίστου αὐτῆς.

Οἱ Ἀβυσσινοὶ σέβονται μεγάλως καὶ ἰδιαζόντως τὴν Παρθένον Μαρίαν· πολλοὶ δὲ μάλιστα ἐξ αὐτῶν πιστεύουσιν ὅτι ὁ κόσμος ἐπλάσθη ὑπ' αὐτῆς καὶ δι' αὐτήν. Σέβονται μὲν καὶ τιμῶσι πάντας τοὺς ἁγίους καὶ τοὺς ἐπικαλοῦνται ἐν τῇ δυστυχίᾳ ὅπως μεσιτεύσωσι πρὸς Θεὸν, ἀλλ' ἐξαιρέτως πεποιθήσιν εἰς τὸν ἄγγελον Μιχαὴλ καὶ τὸν

ἅγιον Γεώργιον. Κατ' αὐτοῦ, ὁ ἄνθρωπος ἐξ ὑπαρχῆς ἐπλάσθη θνητός, ὥστε ὁ πρωτόπλαστος καὶ τὸν ἀπηγορευμένον ἂν δὲν ἔτρωγε καρπὸν πάλιν ἤθελεν ἀποθάνει, προσδοκῶσι δὲ γενικὴν τῶν νεκρῶν ἀνάστασιν καὶ τελευταίαν κρίσιν. Δοξάζουσι ὅτι πᾶσαι αἱ θρησκείαι πηγάζουσι ἐκ τοῦ Θεοῦ καὶ ὅτι πᾶς τις δύναται νὰ τύχη σωτηρίας ἐν τῇ πίστει ἢν παρὰ τῶν γονέων αὐτοῦ παρέλαβε, ἡ δοξασίᾳ δὲ αὐτῆ ἐξηγεῖ τὴν ἀνεξιθρησκείαν ἢν αἰετοποτε ἀνέδειξαν οἱ λαοὶ οὗτοι, καὶ τὴν ὀλίγην αὐτῶν προσπάθειαν εἰς τὸ νὰ ἐλκύσῃ πρὸς τὴν ἐκκλησίαν τῶν τοῦς περικυκλοῦντας αὐτοὺς Ἰουδαίους ἢ ἔθνικούς. Ἀλλὰ, καὶ τοὶ δοξάζοντες ὅτι πᾶσαι αἱ θρησκείαι εἰσι καλῆ, πεποίθασιν ὅμως ὅτι οἱ χριστιανοὶ μέλλουσι νὰ καθεξῶσιν ἐν οὐρανῷ θέσιν ἰδιαιτέραν καὶ μακαριστήν.

Ὁ κληρὸς τῆς Ἀβυσσιῆς διευθύνεται ὑπὸ ἐπισκόπου ἐκ Καίρου στελλομένου, ᾧ δέδοται τὸ ὄνομα Ἀβούσσας. Οἱ βασιλεῖς φέρουσι μέγα σέβας καὶ ὑπόληψιν πρὸς τὸν μητροπολίτην τοῦτον

Κοινωνοῦσι δὲ οἱ Ἀβυσσῖνοι κατὰ δύο τινὰς τρόπους· ὅταν δὲν ἔχωσιν οἶνον μεταχειρίζονται βρυστόντι ἐξ ἕδατος καὶ σταφίδων κατεσκευασμένον· ὁ δὲ ἄρτος πρέπει πάντοτε νὰ ζυμοῦται ὑπ' ἀνδρῶν καὶ οὐχὶ ὑπὸ γυναικῶν· κατὰ τοὺς μεταλαμβάνοντας δὲ μεταβάλλεται καὶ ὁ ὄγκος του.

Οἱ ἱερεῖς δίδουσι τὴν εὐχαριστίαν εἰς τὰ παιδία ἀπὸ τῆς τρυφεροτέρας ἡλικίας μέχρι τῆς ἐφηβότητος, ὅτε τοὺς ἀπομακρύνουσι τῆς ἱερᾶς τραπέζης· ἕνεκα τῶν ἀταξιῶν των. Οἱ ἄνδρες δὲ καὶ αἱ γυναῖκες, οἱ πλεόν των τριῶν γάμων συνάψαντες εἰσιν ἀποκεκλεισμένοι τῆς εὐχαριστίας, οὐδὲ δύναται νὰ μεταλάβωσιν αὐτῆς εἰμὴ γινόμενοι μοναχοί· ἀλλὰ τὴν θυσίαν ταύτην ὀλίγιστοι τῶν Ἀβυσσινῶν συγκατατίθενται νὰ ἐπιβάλωσιν ἑαυτοῖς.

Εἰς τοὺς πολυγάμους δὲν δίδεται ἡ εὐχαριστία· κατὰ τὰς νηστισίμους ἐποχὰς, οἱ ἱερεῖς μεταδίδουσι τῶν ἀχράντων μυστηρίων μετὰ τὴν τρίτην ὥραν τῆς ἑσπέρας, κατὰ δὲ τὰς κοινὰς ἡμέρας ἅμα τῇ αὐγῇ. Οἱ Τιγρηνοὶ παρδέχονται τὴν πραγματικὴν παρουσίαν, ἀλλ' οἱ κάτοικοι τοῦ Ἀμάρα δὲν συμερίζονται τὴν δοξασίαν αὐτῶν. Ὁ μεταδίδων τὴν εὐχαριστίαν ἱερεὺς πρέπει νὰ συμπαρίσταται μετὰ τεσσάρων διακόνων.

Ἡ ἐκκλησία τῆς Ἀβυσσιῆς ἀνεῖται ἐν γένει τὴν θρησκευτικὴν αὐτῆς σύμπραξιν πρὸς τελείωσιν τοῦ γάμου· ὅταν δὲ δύο ἄτομα ἀποφασίσωσι νὰ συνέλθωσιν εἰς νόμιμον γάμον, ἀφοῦ προσκαλέσωσιν εἰς δεῖπνον τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους, μεταπέμπονται καὶ τὸν ἱερέα τῆς ἐνείκας ὅστις ἀπευθύνει τυπικὴν τινα προσφώνησιν πρὸς τοὺς συζυγοὺς, ἀλλὰ σπανιώτατα προσφεύγουσιν εἰς τὴν σύμπραξιν τῶν ἱερέων ἀφοῦ μάλιστα πρῶτοι οὗτοι συμβουλευοῦσι τοὺς πιστοὺς νὰ συνέρχωνται ἀνευ αὐτῶν εἰς γάμον.

Ὅταν δὲ ἀποθάνῃ τις, οἱ ἱερεῖς, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον πολυάριθμοι, κατὰ τὴν κατάστασιν (Εὐτέρπ. Τομ. ΣΤ'. φυλλάδ. 23)

ἡ κοινωνικὴν θέσιν τοῦ ἀποβιώσαντος, τὸν μεταφέρουσι εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἕθα ψάλλον τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν, καὶ τὸν ἐνταφιάζουσιν ἐν τῷ κοιμητηρίῳ ὅπερ ὑπάρχει πάντοτε ἐντὸς τοῦ περιβόλου τοῦ ναοῦ, μετὰ δὲ τούτου, ἐπανέρχονται εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀποθανόντος καὶ συγκοινωνοῦσι τοῦ ἐπικληθείου δεῖπνου.

Οἱ Ἀβυσσῖνοι οὐδόλως παραδέχονται τὸ καθαρτήριο ἢ πουργάτιον τῶν καθολικῶν· πιστεύουσι δὲ, ὅτι οἱ ἁμαρτωλοὶ ῥίπτονται ἀμέσως εἰς τὸν ἕδην· ἀλλὰ δὲν ἐννοοῦν διὰ τούτου ὅτι ἡ κατὰ δίκην των εἶναι αἰώνιος, διότι ἀπ' ἐναντίας εἰσὶ πεπεισμένοι ὅτι μετὰ τινα ὄρισμένον χρόνον ἀναγκαιοῦντα πρὸς ἐξιλασμὴν τῶν ἁμαρτιῶν καὶ παραπτωμάτων αὐτῶν, οἱ ἁμαρτωλοὶ εἰσάγονται ἐν τοῖς χοροῖς τῶν δικαίων. Δοξάζουσι δὲ γενικῶς ὅτι αἱ ἀγαθαὶ πράξεις τῶν ζώτων δύναται νὰ ἐπιταχύνωσι τὴν στιγμήν τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν τεθνεώτων. Οἱ ἐξωτερικοὶ τοῖχοι τῶν ἐν Ἀβυσσιῇ ναῶν καλύπτονται συνήθως ὑπὸ ζωγραφημάτων περιστασάντων σηνᾶς ἐκ τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς νέας διαιθήκης, τὸν ἅγιον Γεώργιον, τὸν ἅγιον Μιχαήλ, τὴν Παρθένον καὶ τὸν Χριστόν.

Ἐπεὶ δὲ τὰ οἰκοδομήσιμα ξύλα εἰσὶν ἐν Ἀβυσσιῇ σπάνια, ἡ ξυλικὴ τῶν ναῶν ὑπάρχει ὅλως ἀνεπιτήδευτος, καὶ τὰ τεμάχια τὰ ὁποῖα μεταχειρίζονται συνδεόμενα τὸ ἐν πρὸς τὸ ἄλλο στηρίζονται ἐπὶ τῶν τοίχων τοῦ ἱεροῦ καὶ τοῦ περιστηλίου. Καὶ τοὶ δὲ ἡ στέγαις εἶναι ἐκ καλῶν, δυσκόλως διαπερᾶ αὐτὴν ἡ βροχὴ· ἐν γένει δὲ τὸ ἕδαφος καλύπτεται διὰ καλῶν ζωγραφημένων μετὰ φιλοκαλίας, ἐξεργασμένων ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων ἀπολαμβονόντων δικαίαν ἐπιδεξίαν ἀνθρώπων φήμην. Ἐπὶ τοῦ ἀετώματος τῶν ἐκκλησιῶν διακρίνεται σταυρὸς σιδηροῦς εἰς τοῦ ὁποῖου τὰς ἄκρας κρέμονται ὡς στρούθοκαμήλου, κυρίως ἐν ταῖς ἀρκτικαῖς ἐπαρχίαις. Ἄπασαι δὲ αὐταὶ αἱ ἐκκλησίαι ἔχουσι πρὸ αὐτῶν κατάσκιον τινὰ αὐλὴν ἢ μᾶλλον κοιμητήριον, ὑπὸ τείχους περικυκλούμενον. Ἐπὶ τῶν τάφων οὔτε μνημεῖα ἀπικνᾶς, οὔτε ἐπιγραφὰς ἀναγινώσκεις· μόνον δὲ ἡ ἐπὶ φιλανθρωπία διαπρέψαντες ἐνταφιάζονται ὑπὸ τὸ ἕδαφος τοῦ ναοῦ.

Ἀξιοῦσιν οἱ βασιλεῖς τῆς Ἀβυσσιῆς ὅτι κατάνονται ἐκ τοῦ Σολομῶντος, διὰ Μακέδας τῆς βασιλίσσης τοῦ Σαβῶα, ἧτις ἐγέννησεν ἐκ τοῦ ἡγεμόνος τούτου, μετὰ τὴν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ ἐπάνοδόν του, υἱὸν ὀνομαζόμενον Μενιλέκ. Ὁ Μενιλέκ δὲ οὗτος ἡ Δαβὶδ ὁ Α'. ἀνέβη ἐπὶ τοῦ θρόνου ἐν ἔτει 986 π. χ. ὥστε, ἂν ἡ ἐγγῶριος αὐτῆ παρὰ δόσις ὑπάρχει ἀληθῆς, οὐδεμία Εὐρωπαϊκὴ δυναστεία δύναται νὰ καυχήθῃ ἐπὶ καταγωγῇ ἀρχαιότερα τῆς τῶν Ἀβυσσινῶν βασιλέων. Ὁ θεμελιώδης νόμος τοῦ κράτους, ὑπὸ τῆς Μακέδας τεθεῖς, εἶναι ὅμοιος μετὰ τὴν καθ' ἡμᾶς βασιλικὸν νόμον, τὸν ἀποκλείοντα τὰς γυναῖκας τοῦ θρόνου.

Ἐν τῇ οἰκογενεῇ τοῦ Σολομῶντος, ὁ θρόνος

δὲν ἢ το διαδοχικὸς δικαιώματι πρωτοτοκίας· διότι πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ὁ πατὴρ διώριζε ποῖον ἐκ τῶν τέκνων τοῦ ἔμελλε νὰ τὸν διαδεχθῆ· ἀλλ' αἱ τελευταῖαι θελήσεις τοῦ σπανίως ἐσεβάζοντο, καὶ οἱ αὐλικοὶ, ὧν μεγίστη ἢ ἐπιρροή, ἐξέλεγον συνήθως νεώτατον ἡγεμόνα, ὅπως δύνωνται νὰ διοικῶσιν ἐλευθέρως κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀνηλικιότητος αὐτοῦ. Οἱ βασιλεῖς τῆς Ἀβυσσιῆς, οἵτινες ἤθελον νὰ δώσωσιν εἰς τὰς συγγενεῖς τῶν τὸ δικαίωμα τοῦ ἀντιβασιλεύειν μετὰ τὸν θάνατον αὐτῶν, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἡγεμῶν ἀνήλιξ ἐκκληῖτο εἰς διαδοχὴν, ἔστεφον αὐτὰς πρὸ τοῦ θανάτου τῶν.

Τὸ ἔθιμον δὲ τοῦτο ἐρρίψεν εἰς πλάνην πολλοὺς συγγραφεῖς· ἀξιῶντας, ὅτι ἡ Μακέδα δὲν ἀπέλειπε τοῦ θρόνου τὰς γυναῖκας, ἀφοῦ εἶναι ἀποδεδειγμένον, λέγουσιν, ὅτι μετὰ τὸν Μενελάκ ἡ Αἰθιοπία ἐκυβερνήθη ὑπὸ βασιλίδων ἐνδόξων. Οἱ δὲ ἱεραπόστολοι, οἱ τὴν γνώμην ταύτην ἐπισταρίζοντες, ἐσκόπων ν' ἀποδείξωσιν ὅτι ἡ Κανδακία ἐβασίλευεν ἐν Ἀβυσσιῇ ὅτε ὁ εὐνοῦχος αὐτῆς ἐβαπτίσθη παρὰ τοῦ ἁγίου Φιλίππου, καὶ ὅτι κατ' ἐκείνην δὴ τὴν ἐποχὴν ὁ Χριστιανισμὸς εἰσήχθη ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ· ἀλλ' ἡ Κανδακία ἐβασίλευεν ἐν Νουβίᾳ, ἀπεδείχθη δὲ σήμερον ὅτι ἀπόστολος τῆς Αἰθιοπίας ὑπῆρξε ὁ Φρουμέντιος. Δυναμέθη δὲ νὰ ἐσθαιώσωμεν ὅτι αἱ ὑποτιθέμεναι αὐταὶ βασιλίσσαι, ὧν μνεῖα γίνεταί ἐν τισὶ ἱστορίαις δὲν ἦσαν εἰμὴ ἀντιβασίλισσαι ὧν ἡ ἰσχὺς καὶ τὸ κράτος ἐξέλειπον τῇ ἐνηλικιότητι τοῦ ἀμέστου κληρονόμου.

Ἐν Ἀβυσσιῇ ἡγεμῶν ἠρωτηριασμένος ἐθεωρεῖτο ὡς ἀνάξιος νὰ βασιλεύσῃ, ἔθεν καὶ κατὰ τινὰ ἐποχὴν ἀπέκοπτον τὸν ἕνα πόδα ἢ τὴν μίαν χεῖρα τῶν ἐξασκούντων ἐπίφοβον ἐπιρροήν, ὅπως τῷ τρόπῳ τούτῳ ἀποκλείσωσιν αὐτοὺς τοῦ θρόνου.

Αἱ ἐν χρήσει κατὰ τὴν στέφιν τῶν ἀρχαίων ἡγεμῶν τελεταὶ ἦσαν ἀξιοσημείωτοι· τὴν ὠρισθεῖσαν πρὸς καθιέρωσιν ἡμέραν, ὁ βασιλεὺς, ἰππεύων ἵππον λευκὸν καὶ κατασόλιστον, ἐπορεύετο πρὸς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἀζούμ· ἠκολούθειτο δὲ ἀμέσως ὑπὸ τοῦ μεγάλου ἱερέως, φύλακος τῆς βίβλου τῶν νόμων· μετ' αὐτὸν ἤρχοντο οἱ ὑπέρτατοι δικασταί, ὁ ἐπίσκοπος καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῶν μοναχῶν ἡγούμενος τοῦ κλήρου· εἶποντο δὲ αὐτῶν οἱ αὐλικοὶ, οἱ διοικηταὶ καὶ οἱ ὑποδεστέροι ἀξιωματικοί.

Οἱ δὲ στρατιῶται οἵτινες ἐπλήρουν τὴν πρὸ τῆς ἐκκλησίας πλατεῖαν ἐδίδοντο εἰς παιδιὰς θεωρυβάδεις· ἐν μέσῳ δὲ πάντων τούτων ἀντήχει ἀγρεία τις μουσικῆ, διακοπτομένη συνεχῶς ὑπὸ τοῦ ροπισμοῦ τῶν τυμπάνων.

Ἀφοῦ δὲ διὰ τοῦ ξίφους ἔκοπτε σχοινίον τι μετὰξινον, τεταμένον ὑπὸ δύο νεανίδων ἐκ τῶν πρώτων οἰκογενειῶν, αἵτινες ἐφαίνοντο δῆθεν θέλουσαι νὰ ἀντισταθῶσιν εἰς τὴν διάβασιν αὐτοῦ, ὁ βασιλεὺς ἐπέβη καὶ ἐδέχετο ἐπὶ τῆς κεφα-

λῆς τὸ καθηγιασμένον ἔλεον δι' οὗ ἔχριον τὰς τραχείας καὶ οὐλας αὐτοῦ τρίχας. Κράνος δὲ ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου εἰς ὑελίνην σφαῖραν ἀπολλῆγον ἐτίθετο ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀντι στέμματος, καὶ τότε ἐκαθέζετο ἐπὶ τοῦ θρόνου, μετὰ δὲ μίαν στιγμὴν ἀνέβαινε τὰς βαθμίδας τὰς ἀγούσας πρὸς τὴν ἐκκλησίαν, ὅπως συμπαραστῆ εἰς τὴν θείαν ἱερουργίαν, μετὰ τὴν ὁποίαν ὁ νέος βασιλεὺς ἀπεστρέφετο πρὸς τὸν λαόν, τὸ στέμμα ἐπὶ κεφαλῆς φέρων, καὶ πάντες προσέκλινον μέγρι ἐδάφους· ἡ βασιλικὴ μεγαλειότης ὑψώθη εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν θεατῶν διὰ τῆς τελεσθεῖσθαις ἱερουργίας.

Ἄμα ἐξελθὼν τῆς ἐκκλησίας ὁ βασιλεὺς ἀπέθετε τὸ στέμμα, καὶ ἐκάλυπτε τὴν κεφαλὴν διὰ λευκοῦ ἐκ μουσελίνης διαδήματος οὗ αἱ ἄκραι ἐκυμάτιζον πρὸς τὰ ὀπίσω. Τὰ περιχώρα τοῦ Ἀζούμ ἐκαλύπτοντο ὑπὸ σκηνῶν, οἱ ἄεθες ἐθυσιάζοντο κατὰ χιλιάδας, καὶ τὸ ὑδρόμελι διεγχεῖτο καθ' ὅλας τὰς δεκαπέντε ἡμέρας, καθ' ἃς διήρκουν αἱ δημόσιαι ἑορταί. Ὁ βασιλεὺς ἐδέχετο καὶ διένειμε πλοῦσια δῶρα, καὶ δὲ δαπάναι τῆς στέψεως ὑπερέβαινον τὸ ἑκατομύριον. Οἱ ἡγεμόνες, τῆς Ἀβυσσιῆς ἦσαν τότε μεγαλοπρεπέστεροι καὶ ἰσχυρότεροι παρὰ σήμερον. Ἡ τελετὴ αὕτη τῆς στέψεως διήρκεσε μέχρι τοῦ δεκάτου αἰῶνος, ἔκτοτε δὲ οἱ πλείστοι τῶν ἡγεμῶνων χρίονται ἄνευ τελετῆς ἐν τοῖς ἀνακτόροις αὐτῶν ὑπὸ τοῦ ἰδιαιτέρου αὐτῶν ἱερέως.

Κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς βασιλείας τῶν, οἱ βασιλεῖς προσεκάλουν τοὺς εὐγενεῖς καὶ διέταπτον θήρας ἐπισήμους, ὅτε μὲν κατὰ τῶν ῥινοκέρων καὶ ἐλεφάντων, ὅτε δὲ κατὰ τῶν μαύρων καὶ τότε αἱ θῆραι ἀπέβαινον ἀληθεῖς πολεμικαὶ ἐκδρομαί.

Ὁ βασιλεὺς ἔπρεπε νὰ ἀφήσῃ τὸ πρῶτον βέλος, ἐὰν δὲ τις προελάβανεν αὐτόν, ἢ πράξις αὐτῆ ἐθεωρεῖτο ὡς ἐγκλήμα ἐσχάτης προδοσίας. Πάντες οἱ αὐλικοὶ ἐφλέγοντο ἐκ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ διακριθῶσιν ἐνώπιον τοῦ ἡγεμόνος αὐτῶν ὅστις ἀπέδιδε μεγάλας καὶ σπουδαίας θέσεις εἰς τοὺς διακριθέντας ἐπὶ μεγάλῃ γενναιότητι.

Ἐν διαστήματι μακροχρονίῳ ἐφρόνον ἐν Εὐρώπῃ ὅτι οἱ βασιλεῖς τῆς Ἀβυσσιῆς δὲν εἶχον μόνιμον κατοικίαν, ἀλλ' ἡ καθέδρα τοῦ βασιλεῖος αὐτῶν, ἦτον, ἔλεγον, πόλις τις, ἢ μάλλον στρατοπέδον συγκροτούμενον ὑπὸ 40 ἢ 50 χιλιάδων στρατιωτῶν καὶ ἑκατὸν περίπου χιλιάδων δούλων, οἵτινες πάντες κατώκουν ὑπὸ σκηνάς, οἱ δὲ ναοὶ καὶ τὰ ἀνάκτορα ἦσαν ἐξ ὑψάσματος βαμβακηροῦ· ἀλλ' οἱ συγγραφεῖς οἱ διαδόντες τὴν πλάνην ταύτην οὐδόλω· ἀνελογίσθησαν ὅτι ἐν χώρᾳ πλημμυρίζομένη ὑπὸ περιοδικῶν ὑετῶν, ἀδύνατον ἦν νὰ κατοικῶσι ὀριστικῶς καὶ διὰ παντὸς ὑπὸ σκηνάς.

Τὸ μόνον ἀληθές εἶναι ὅτι οἱ βασιλεῖς τῆς Ἀβυσσιῆς ἤλλαξαν πολλάκις καθέδραν· καὶ ἐν μὲν τοῖς πρώτοις χρόνοις ἡ αὐτὴ ἦν συνηγμένη εἰς Ἀζούμ, μετὰ ταῦτα δὲ μετηνέχθη ἀλληλοδιαδόχως εἰς διαφόρους ἄλλας πόλεις· διότι οἱ δεισι-

δαίμονες ἡγεμόνες ἐφρόνουσι ὅτι αἱ διαμοναὶ τῶν προγόνων τῶν ἤθελον εἶσθαι σπασίσοι εἰς αὐτούς.

Οἱ βασιλεῖς τῆς Ἀβυσσηνίας ἐξασκοῦσιν ἐξουσίαν ἀπόλυτον πολιτικὴν τε καὶ θρησκευτικὴν, μεταβάλλουσι καὶ τροποποιοῦσι τοὺς νόμους, κατὰ θέλησιν, ἀκυροῦσι τοὺς ἀρχαίους ἢ θέτουσι νέους, χωρὶς νὰ ὑπόκεινται εἰς οὐδεμίαν ἐξέλεγχιν. Εἰσὶ κύριοι τῆς ζωῆς καὶ τῆς περιουσίας τῶν ὑπηκόων αὐτῶν, διορίζουσι πάντας τοὺς ὑπαλλήλους καὶ διανέμουσι κατὰ βούλησιν τὰς δημοσίους λειτουργίας.

Οἱ τάφοι τῶν βασιλέων εἰσὶ μὲν διεσπαρμένοι καθ' ἅπαν τὸ βασίλειον ἀλλὰ πάντες σχεδὸν ἐντὸς ἐκκλησιῶν. Ἄμα ὁ βασιλεὺς ἡγεμὼν ἀπέθνησκε, τὰ τύμπανα ἤκούοντο ἀντηχοῦντα, κηρυξὶ δὲ προὔχῳρει μέχρι τῆς θύρας τῶν ἀνακτόρων κηρύσσων « ὁ βασιλεὺς ἀπέθανε » καὶ ἀφοῦ ὤριζε τὸν διάδοχόν του, προσετίθη « θρηνήσατε τὸν ἀποθανόντα βασιλέα ἀλλὰ ἐπαναχάρητε διὰ τὸν ζῶντα.

Π. Γ.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΤΟ ΦΙΛΗΜΑ.

Κατὰ τὸ Ἰταλικόν.

Μιά βουκοπούλα ἀγάπησα, μιὰ ζηλεμένη κόρη
Καὶ τὴν ἀγάπησα πολὺ, —
Ἦμουν ἀλάλητο πουλι,
Δέκα χρόνων ἀγόρι. —

Μιά μέρα ποῦ καθόμασθε στὰ χόρτα τ' ἀνθισμένα,
Μάρω! ἓνα λόγο θὰ σοῦ πῶ,
Μάρω τῆς εἶπα, σὲ ἀγαπῶ,
Τρελλαίνομαι γιὰ σένα.

Ἄπο τὴ μέση μὲ ἄρπαξε, μὲ φίλησε στὸ στόμα
Καὶ μοῦ ἔπε για ἀναστεναγμούς,
Γιὰ τῆς ἀγάπης τοὺς καῦμούς
Εἶσαι μικρὸς ἀκόμα.

Μεγάλωσα καὶ τὴν ζητῶ... ἄλλον ζητῶ ἢ καρδιά της
Καὶ μὲ ξεχνᾷ τ' ὄρφανό...
Ἐγὼ ὅμως δὲν τὸ λησμονῶ
Ποτὲ τὸ φίλημά της

Γ. Χ. Ζ.

ΩΔΗ Α΄.

Ἦτο πρῶτῃ, κ' εἰς τὰς ἀλμαίας
Ἀκτὰς τοῦ λάμποντος Φαληρέως,
Νέα, ἢ μᾶλλον παρθένων κλέος,
Ἦλθε μὲ ἄλλας ὠραίας νέας,

Καθὼς τὰ βόδον ἐν μέσῳ ἴων
Οὕτως ἐν μέσῳ τῶν νέων ἦτον.
Ἄει μειδιάμα τῶν χαρίτων
Τὰ θεῖα χεῖλη τῆς ἐμειδίων.

Χύσατα κύκλω πλῆθος βλεμμάτων
Βλέπει ἀναύθητον ἐρημίαν.
Ἐμπρὸς τῆς βλέπει τὴν παραλίαν
Ἐστερημένην σχεδὸν κυμάτων.

Ὅθεν μὲ χάριν πλείστην γυμνώνει
Τοὺς γαλακτώδεις τῆς πόδας ἕως
Τῆς λείας κνήμης τῆς καὶ βραδέως
Εἰς τὰ γελῶντα νερὰ σιμόνει.

ὦ! ποῖα νόμφη, Νηρηΐς ποῖα,
Εἶναι μὲ ταύτην τότε ὁμοία;
Τὸ ὕδωρ βλέπον τοιαῦτα κάλλη
Τὴν ἡρεμίαν τοῦ ἀποβάλλει.

Καὶ μανιῶδες περικυκλῶνει
Τὰ ἀλαβίστρινα αὐτῆς μέλη
Ν' ἀναχωρήσῃ ἢ νέα θέλει
Καὶ μέγα κύμα τὴν περιζῶνει.

Τέλος τὸν πόδα τῆς ἔξω βάλλει,
Κ' αἱ αὖραι πᾶραυτα τὴν θωπεύουν,
Εὐθύς ἢ θάλασσα ἀποβάλλει
Τὰς δίνας, αἵτινες τὴν σκλεύουν.

Καὶ φωνὴ ἄνωθεν καταβαίνει
« Χάνει εἰς μάτην τὰ θήματά του,
Ὅστις νὰ φέρῃ εἰς τὰ νερά του
Τοιοῦτον πλάσμα ποτὲ προσμένει ».

Π. Μ.

ΧΡΟΝΙΚΑ.

Μὴ ἀπορῆς, φίλε ἀναγνώστα, ἀν, μετὰ πολυ-
χρόνιον σιωπὴν, αἴφνης ἐλέπης πάλιν τὸν Εὐθύ-
βουλον ἀναπηδῶντα ἐν τῷ μέσῳ τῆς κοινωρίας ἢ
ἀστασίας τοῦ ἀξιοκατάκριτος, ἀλλὰ μήπως ὁ κό-
σμος δὲν ἐπλάσθη καὶ διὰ τοὺς ἀστάτους;...

Νομίζομεν ὅτι οὐδὲν ἐκ τῶν λογικῶν ὄντων ὁ-
που καὶ ἂν εὐρίσκειται, εἰς Καλλιφρονίαν, εἰς Λύ-
στραλλίαν, ἢ πέραν τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, ἀ-
γνοεῖ τὰ ἐν τῇ Ἀνατολῇ διατρέχοντα. Ἡ Εὐρω-
παϊκὴ ἰσορροπία ἐγγὺς εἶναι νὰ ταραχθῇ καὶ ἐκ-
πληκτικὰ συμβῆναι ἴσως θέλουσι διαδεχθῆ τὴν
πρὸ τούτου χρόνου βασιλεύουσαν μονότονον εἰρή-
κην. Ἰπομονή, ἀναγνώστα τῶν ἐπαρχιῶν, σὺ τοῦ-
λάχιστον δὲν ὁμοιάζεις τοὺς ἐν τῇ πρωτεύουσῃ
μεγάλους πολιτικούς, οἵτινες ἀδημονοῦσι καθημε-
ρινῶς ὅταν τὸ ἐβδομαδιαίως περιμενόμενον ἀτμό-
πλοιοῦν δὲν φέρῃ τὴν ἐκρηξίαν τοῦ βεσουδίου.